

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Alexandra Šímy a soudkyň JUDr. Vladimíry Ladmanové a Mgr. Miroslavy Jarošové ve věci

žalobce:

J. K., narozený dne [redacted], IČO [redacted]
se sídlem [redacted], [redacted]
zastoupený advokátem Mgr. Michalem Burčkem
sídlem Ostrovského 253, 150 00 Praha

proti

žalovanému:

Společenství vlastníků jednotek domu č.p.775,776, ulice Masarykova, 363 01 Ostrov, IČO 70998019
sídlem Masarykova 775, 363 01 Ostrov
zastoupený advokátem Mgr. Rostislavem Částkou
sídlem Limnická 1246, 362 22 Nejdeč

o 128 950 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 7. 1. 2019, č. j. 17 C 101/2018-233

takto:

- I. Rozsudek Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 7. 1. 2019, č. j. 17 C 101/2018-233, se potvrzuje.
- II. Žalobce je povinen nahradit žalovanému na účet jeho zástupce Mgr. Rostislava Čásky, advokáta v Nejdě, Limnická 1246, náklady odvolacího řízení ve výši 7 938 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně napadeným rozsudkem zamítl žalobu na zaplacení částky 128 950 Kč s příslušenstvím, kterou žalobce požadoval jako smluvní pokutu za porušení povinnosti vyúčtovat skutečnou výši nákladů a záloh za jednotlivé služby za zúčtovací období let 2014 až 2016 a za nesplnění povinnosti doručit vyúčtování ve stanovené lhůtě. Žalobce uvedenou pohledávku nabyl jako postupník od společnosti STIVALEN s. r. o., která v uvedených letech vlastnila bytovou jednotku č. [REDAKCE] v k. ú. [REDAKCE] a byla členkou žalovaného; [REDAKCE] S [REDAKCE] V [REDAKCE] Y [REDAKCE] -P [REDAKCE] byla v období od 20. 8. 2005 do 19. 5. 2016 [REDAKCE]. Po provedeném dokazování soud prvního stupně shledal, že žalovaný prokázal doručení vyúčtování služeb za rok 2016 společnosti STIVALEN s. r. o., ale nikoli za předchozí roky. K otázce doručení vyúčtování za roky 2014 a 2015 soud neprováděl další dokazování, protože nárok za toto období nebyl po právu bez ohledu na to, zda došlo k řádnému doručení. Dál bylo prokázáno, že správu domu a pozemku prováděla společnost IKON spol. s r.o., která vyhotovovala vyúčtování, a že žalovaný vyplatil postupiteli STIVALEN s. r. o. přepłatky z vyúčtování za všechny sporné roky.
2. Při právním hodnocení dospěl soud prvního stupně s odkazem na ust. § 7 odst. 1 a § 13 odst. 1 zákona o službách a dále na ust. § 6, 8 a 212 občanského zákoníku k závěru, že vyúčtování vystavená pro postupitele obsahovala předepsané náležitosti a dál že žalovaný doručil postupiteli vyúčtování za rok 2016, takže žalobce nemohl mít v uvedeném roce nárok na smluvní pokutu za porušení této povinnosti. Bez ohledu na to, zda došlo k doručení vyúčtování v předchozích letech 2014 a 2015, žalobce neměl nárok na smluvní pokutu ani za tyto roky, protože výkon jeho práva byl limitován právní zásadou poctivosti. Z právního vztahu mezi žalovaným a STIVALEN s. r. o. vyplynul zvláštní vztah důvěry chráněný právě principem poctivosti a dále pak potřeba respektovat pravidlo, které vychází z nepoctivosti zpochybnění předchozí nezpochybnované praxe stran. STIVALEN s. r. o. totiž nikdy nenamítal, že by mu vyúčtování nebyla doručena, přepłatky z vyúčtování za všechny uvedené roky mu byly vyplaceny a on je bez námitek přijal, a jeho [REDAKCE] byla navíc po určitou dobu [REDAKCE]. Účel pokuty za prodlení ve smyslu ust. § 13 zákona o službách je obdobný jako u smluvní pokuty podle ust. § 2048 občanského zákoníku, pokuta má vést ke splnění zajištěné povinnosti pod tlakem vzniku povinnosti k úhradě sankce. STIVALEN s. r. o. vázal k žalovanému vztah, který předpokládal „nasazení“ pro věci žalovaného, a potom nelze jeho vyčkávaní na to, zda nebude povinnost žalovaného splněna s odstupem podstatně přesahujícím zákonné lhůty, považovat za souladné s účelem ust. § 13 zákona o službách. Účelem pokuty za prodlení není primárně zadostiučnění dotčeného člena společenství nebo dokonce předpokládaný zisk na vypořádání pasiv z předchozích konfliktních vztahů, ale tlak na společenství, které vědomě své povinnosti dle zákona o službách neplní a plnit ani nemíní. STIVALEN s. r. o. v dané situaci zůstal pasivní, pak je uplatňování práva na pokutu za prodlení s doručováním vyúčtování za roky 2014 a 2015 zjevným zneužitím práva člena společenství jako příjemce služeb a tomuto výkonu práva nelze poskytnout právní ochranu. Výzva před podáním žaloby není dostatečným oznámením, které by zbavovalo žalobu charakteru zjevného zneužití práva. Úmyslné uplatnění práva s dlouhým časovým odstupem od tvrzeného porušení povinnosti totiž zhoršuje postavení osoby povinné, mimo jiné tím, že ztěžuje prokazatelnost splnění povinnosti. Pak lze považovat za varující, zda oprávněná osoba nesledovala uplatňováním svých práv jiný účel, než uspokojení svého případně porušeného práva. Žalovaný neměl důvod odeprít splnění své povinnosti, pokud by byl o to žádán, nicméně z výpovědi [REDAKCE] společnosti STIVALEN s. r. o. bylo zřejmé, že tato společnost na doručení vyúčtování neměla skutečný zájem. Z uvedených důvodů soud prvního stupně žalobu zamítl, žalovanému přiznal právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení a současně také neúspěšnému žalobci uložil povinnost k náhradě nákladů nesených státem.

3. Žalovaný se proti tomuto rozsudku včas odvolal. Žalovaný podle něj neprokázal vyúčtování služeb za rok 2016, jak se nesprávně domníval soud prvního stupně, který přijal závěr o doručení tohoto vyúčtování prakticky jen na základě výpovědi předsedy výboru žalovaného, a tím bez objektivních příčin upřednostnil výpověď účastníka řízení před výpovědí svědkyně Mgr. S. Y. -P. Tato svědkyně přitom jednoznačně uvedla, že jí rozhodně vyúčtování služeb (nejen za rok 2016) doručeno nebylo. Výpověď předsedy výboru žalovaného byla značně nevěrohodná a účelová, motivovaná jeho osobním zájmem na výsledku řízení. Stejně tak byl nesprávný závěr prvoinstančního soudu o tom, že uplatňování práva na pokutu za prodlení s doručováním vyúčtování za roky 2014 a 2015 je zjevným zneužitím práva, kterému nelze poskytnout právní ochranu. Způsob doručování vyúčtování stanovil žalovaný, nikoli žalobce, postupitel nebo jeho , proto eventuální důsledky porušení těchto pravidel mohou být výhradně k tíži žalovaného. Žalovaný navíc určil dvojí způsob vyúčtování, v případě přeplatku pouhým vhozením do schránky a v případě nedoplatku poštou, a tento způsob lze jednoznačně označit za nepoctivý a bezdůvodně znevýhodňující některé členy. Pokud pak žalobce využil takto jednostranně stanovená pravidla ve svůj prospěch tím, že se vůči žalovanému jako autoru těchto pravidel domáhá svých zákonných práv, pak tento postup nemůže být považován za zneužití práva, žalovaného v tomto řízení pouze dohnaly následky jeho nepoctivého jednání. Způsob, jakým žalovaný v závislosti na výsledku zúčtovacího období doručil vyúčtování postupiteli, nebyl zcela v pořádku, pokud se týká jistoty běhu lhůt k plnění, a nebyl ani průkazný ohledně samotného doručení. Zvoleným způsobem doručování vyúčtování bylo výrazně ztíženo postavení příjemce služeb a uplatňování jeho práv s vyúčtováním souvisejících, v tom lze shledávat nepoctivé jednání ze strany žalovaného.
4. Žalobce považoval napadený rozsudek za formálně i věcně správný. Soud prvního stupně provedl poměrně rozsáhlé dokazování a zabýval se všemi námitkami a návrhy účastníků. Žalovaný byl v tomto řízení v důkazní nouzi, nicméně po celou dobu měl za to, že postupiteli doručil řádně všechna vyúčtování. Z postupitelovy strany jde o vědomé zneužití situace, kdy z pozice člena výboru byl obeznámen o způsobu doručování vyúčtování služeb a nikdy nereklamoval nedoručení vyúčtování. Žalovaný prokázal, že vždy řádně doručoval všechna vyúčtování, a neměl žádný důvod, proč by měl vynechat právě STIVALEN s. r. o. Jeho jako členka výboru navíc sama nesla odpovědnost za doručení vyúčtování a způsob jeho distribuce. Ve věci byly splněny předpoklady pro aplikaci zásad poctivého styku podle ust. § 6 až 8 občanského zákoníku, postupitel měl s ohledem na jeho účast ve výboru přímou kontrolu nad doručováním vyúčtování a měl možnost kdykoli se obrátit na žalovaného s reklamací. Pokud v dané situaci vyčkal uplynutí maximální doby k podání žaloby, pak lze jeho postup považovat za nepoctivý. Žalobci ani postupiteli nevznikla žádná škoda ani žádné příkoří a žalovaný vždy jednal poctivě a v dobré víře, řádně uhradil i přeplatky z vyúčtování.
5. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle ust. § 212 a § 212a o. s. ř. včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, aniž by ve smyslu ust. § 214 odst. 3 o. s. ř. nařizoval jednání, a dospěl k závěru, že odvolání nelze považovat za důvodné.
6. Soud prvního stupně provedl dokazování v potřebném rozsahu a náležitě zjistil skutkový stav v míře potřebné pro rozhodnutí. Provedené důkazy hodnotil v souladu s ust. § 132 o. s. ř., v odůvodnění napadeného rozsudku vyložil, na jakých důkazech vybudoval svůj skutkový závěr, proč některé důkazy považoval za věrohodné a jiné nikoliv, a v jeho úvahách nebylo možno shledat logické pochybení. Odůvodnění napadeného rozsudku plně odpovídalo ust. § 157 o. s. ř., bylo stručné, jasné, přehledné a naprosto přesvědčivé. Skutkové i právní závěry, k nimž dospěl soud prvního stupně, považoval odvolací soud za zcela správné, a proto na ně pro stručnost odkazuje.

7. Soud prvního stupně posoudil naprosto správně i otázku doručení vyúčtování za všechny sporné roky a také v tomto ohledu dovedl z provedeného dokazování správné skutkové i právní závěry. Žalobce v odvolání nesouhlasil s názorem soudu prvního stupně o tom, že žalovaný prokázal doručení vyúčtování za rok 2016, a v této souvislosti namítal, že soud prvního stupně vyšel pouze z výpovědi účastníka. Soud prvního stupně ale přesvědčivě objasnil důvody svého postupu a vysvětlil také, jaké závěry dovedl z výpovědi postupitelovy [REDAKCE]. Výpověď účastníka není důkazem nižší hodnoty než ostatní důkazní prostředky, je jedním z řady důkazních prostředků a z občanského soudního řádu nevyplývá, že by poznatky získané výslechem účastníků měly být pro soud a priori méně spolehlivé. Soud prvního stupně navíc vzal v úvahu i obsah výpovědi svědkyně Y [REDAKCE] a dlouhodobou praxi společnosti STIVALEN s. r. o. při doručování vyúčtování, tyto důkazy řádně zhodnotil a na jejich základě přijal správný skutkový i právní závěr.
8. Soud prvního stupně při hodnocení důkazů nijak nepochybil a skutkový závěr z nich vytvořil v souladu se zásadami logiky. Za chybu při vytváření skutkového závěru by bylo možno považovat, pokud by soud prvního stupně vzal v úvahu skutečnosti, které z dokazování či z tvrzení stran nevyplynuly a nevyšly při řízení najevo ani jinak, nebo pokud by opomenul hodnotit skutečnosti vyplývající z dokazování či pokud by neprovedl navrhané důkazy, přestože byly označeny důvodně. Chybným by byl i postup soudu prvního stupně, kdyby se v jeho hodnocení důkazů objevil logický rozpor či důkazy byly hodnoceny zjevně nepřiměřeně, anebo by nebyla dodržena pravidla vymezená v ust. § 133 až 135 o. s. ř. (NS ČR 21 Cdo 65/2000). Takových chyb se ale soud prvního stupně vyvaroval a jeho skutkový závěr ohledně doručení vyúčtování za rok 2016 je třeba považovat za správný.
9. Odvolací soud naprosto souhlasí i se závěrem soudu prvního stupně o tom, že uplatnění pokuty za prodlení za roky 2014 a 2015 bylo ze žalobcovy strany zjevným zneužitím práva. Soud prvního stupně zachytil důvody zcela pregnantně v napadeném rozsudku a odvolací soud na ně může pouze odkázat. Pokud postupitel STIVALEN s. r. o. nikdy nevznesl jakoukoliv námitku proti doručení, přijímal přeplatky z vyúčtování a jeho [REDAKCE] byla i [REDAKCE], pak jeho postup při uplatnění práva na pokutu nelze hodnotit jinak, než jako rozporný s dobrými mravy a jako zjevné zneužití práva. Povinnost vystavit a doručit vyúčtování není v zákoně o službách stanovena samoúčelně, jde tu o ochranu členů společenství a o jejich právní jistotu. Ta ale v posuzovaném případě nebyla u společnosti STIVALEN s. r. o. jakkoli dotčena a ani její práva nebyla sebemeně ohrožena. Tato společnost zůstávala v daném směru dlouhodobě nečinná a její první aktivitou, kterou vyvinula, bylo až postoupení pohledávky žalobci. V této souvislosti je zcela bez významu, kdo a jak stanovil pravidla doručování, protože je zcela evidentní, že společnost STIVALEN s. r. o., potažmo žalobce, postupovali při uplatnění nároku na pokutu za prodlení v rozporu s dobrými mravy ve smyslu ust. § 6 občanského zákoníku.
10. Soud prvního stupně tedy rozhodl ve věci zcela správně a v souladu se zákonem, a proto odvolací soud napadený rozsudek potvrdil podle ust. § 219 o. s. ř.
11. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 a ust. § 142 odst. 1 o. s. ř. tak, že právo na jejich náhradu bylo přiznáno plně úspěšnému žalovanému. Náklady na jeho straně zahrnovaly jeden úkon právní služby po 6 260 Kč, jeden režijní paušál po 300 Kč a DPH ve výši 1 378 Kč, tedy celkem 7 938 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, pokud napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo pokud má být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu účastníkům, a to k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni.

Plzeň 2. října 2019

JUDr. Alexander Šíma v. r.
předseda senátu